

เตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้วยความเป็นเลิศทางภาษา

Preparation for ASEAN Community with
Language Excellence

เสาวภา วิษาดิ *

Saovapa Wichadee *

* สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
Language Institute, Bangkok University

บทคัดย่อ

บทความนี้กล่าวถึงการรวมตัวกันเพื่อเป็นประชาคมอาเซียนภายใต้แนวคิด “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” ถือเป็นปรากฏการณ์สำคัญปรากฏการณ์หนึ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่อาเซียนจะเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 จะส่งผลโดยตรงต่อการตลาด การผลิตและแรงงานของคนไทย นอกจากนี้สิ่งสำคัญที่มองข้ามไม่ได้คือ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสาร ภาษาจะมีความจำเป็นอย่างมาก จะเห็นได้ว่าการดำเนินการหลายอย่างเพื่อรับมือกับสิ่งเหล่านี้อย่างต่อเนื่องในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา แม้ว่าสถาบันการศึกษาเหล่านั้นจะมีแนวทางในการดำเนินงานแตกต่างกันแต่ก็ยังคงยึดเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาด้านทักษะภาษาอังกฤษและการสอนภาษาอื่นๆ ควบคู่กันไป

คำสำคัญ : อาเซียน การสอนภาษาอังกฤษ ประชาคม

Abstract

This article states that establishing ASEAN Community with the concept “One Vision, One Identity, One Community” is considered an important phenomenon, leading to changes in many aspects. Especially, formation of ASEAN Community by 2015 will directly affect marketing, production, and labor of Thai people. In addition, the important thing which cannot be overlooked is the ability to use languages for communication. Languages will become very necessary. Therefore, a lot of things have been done in school and higher education levels to deal with the upcoming changes during the past year. Although these institutions have different guidelines to follow, they expect to achieve the same goal: developing English language skill and teaching other related languages.

Keywords : ASEAN, language teaching, community

บทนำ

ในปีพ.ศ. 2558 ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงกันในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) โดยมีเป้าหมายคือ “การเป็นตลาดและเป็นฐานการผลิตเดียวกัน จะมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานระหว่างประเทศในอาเซียนอย่างเสรี” ซึ่งหมายความว่า อาเซียน 10 ประเทศจะรวมกันเป็นหนึ่งเดียว หรือที่เรียกกันว่า “อาเซียนเป็นหนึ่ง” อาเซียนมุ่งหวังประโยชน์จากการรวมตัวกันเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและค้าขายกัน เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดีและได้รับประโยชน์ในหลายด้าน อาทิเช่น การคมนาคม เทคโนโลยี และแรงงาน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าอาเซียนจะสร้างสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปันสภาพความเป็นอยู่ที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพของประชาชน แต่ในอีกมุมมองหนึ่ง การเป็นประชาคมจะทำให้การค้าขายสินค้าและบริการแต่ละประเทศสมาชิกขยายกว้างขึ้น จะเกิดภาวะที่เรียกว่า “การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ” หมายความว่า เมื่อเราไปสมัครงานเราก็จะมีคู่แข่งจากประเทศในอาเซียนอีก 9 ประเทศได้แก่ พม่า ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เวียดนาม เขมร บรูไน เข้ามาสมัครงานด้วย คู่แข่งในการสมัครงานตำแหน่งต่างๆ ในประเทศไทยจะเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันเราก็สามารถไปสมัครงานที่ประเทศเหล่านั้นได้เช่นกัน จากสถานการณ์นี้เองจะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มอาเซียนจะมีบทบาทมากขึ้นในการทำงานเพราะต้องใช้ในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้น นอกจากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและการค้าแล้ว จุดเปลี่ยนครั้งสำคัญคือเรื่องทักษะการใช้ภาษา มาตราฐาน

การทำงานที่เป็นสากลต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาต่างประเทศหลักที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในวงการต่างๆ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และการทำงาน ส่วนผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดีแล้วยังรู้ภาษาต่างประเทศอื่นอีกจะกลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่ามาก โดยถ้าเรามีความสามารถในการใช้ภาษาเป็นอย่างดีแล้ว ย่อมจะมีภาษีดีกว่าและมีโอกาสได้งานทำสูงกว่า คนที่มีศักยภาพที่ดีเหมาะสมกับตำแหน่งงานจะเป็นที่ต้องการของนายจ้าง แล้วคนไทยพร้อมหรือยังที่จะเดินก้าวเข้าร่วมประชาคมอาเซียนได้อย่างมั่นใจ การพัฒนาผู้เรียนในฐานะเยาวชนของชาติให้มีความพร้อมที่จะเป็นพลเมืองอาเซียนถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญของสถาบันการศึกษา ทำอย่างไรที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศในด้านภาษาจนสามารถสู้กับคนชาติอื่นๆ ได้

การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในช่วงเวลาหนึ่งปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีการปรับตัวเพื่อรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวพอสมควรหน่วยงานแรกที่ขับเคลื่อนในการเตรียมความพร้อมดังกล่าวได้แก่กระทรวงศึกษาธิการ จากการประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่การบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี 2558 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2553 ณ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้อำนวยการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และผู้แทนกรมอาเซียน กระทรวงการ

ต่างประเทศ ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบร่างนโยบายเพื่อดำเนินงานตามปฏิญญาชะอำ-หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษากำหนด 5 นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558

นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัว และเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน

นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา และครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรบทางอาชีพ ทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกของอาเซียน

นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่

ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสพการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงาน กศน., 2553)

นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้นชี้ให้เห็นว่า การศึกษาและการฝึก อบรม นับวันจะทวีบทบาทความสำคัญมากขึ้น และเป็นหนทางนำไปสู่การพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้จัดโครงการ “โรงเรียนอาเซียน” ขึ้นและกำลังเดินหน้าพัฒนานักเรียนไทยให้เป็น “พลเมืองอาเซียน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนในอีก 4 ปีข้างหน้า เป็นการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) เป้าหมายคือ การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาในสถานสังกัด สพฐ.จำนวนทั้งสิ้น 54 โรงเรียน โรงเรียนดังกล่าวแบ่งออกได้แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. Buffer School เป็นโรงเรียนที่อยู่ติดกับชายแดนประเทศสมาชิก และสอนภาษาอาเซียน 1 ภาษา (ประเทศที่มีชายแดนติดต่อกับโรงเรียน 4 ประเทศคือ ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย) จำนวน 24 โรงเรียน อาทิเช่น โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคารซึ่งเป็นโรงเรียนชายแดนแห่งหนึ่งที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว หรือแม้แต่โรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม จังหวัดเชียงราย มีภารกิจสำคัญในการให้ความรู้แก่นักเรียน

เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านตามโครงการโรงเรียน
นำร่องประชาคมอาเซียน

2. Sister School เป็นโรงเรียนที่ไม่มีเขต
ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นโรงเรียนที่จะ
สานสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกต่างๆ จัดการ
เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เน้นการเรียน
การสอนภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี และภาษา
อาเซียนอีก 1 ภาษา คือ เวียดนาม ฟิลิปปินส์
อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว พม่า กัมพูชา
และมาเลเซีย จำนวน 30 โรงเรียนศูนย์อาเซียน
ศึกษา อาทิเช่นการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา
ที่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัยเมื่อปี 2553 เพื่อเป็น
แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและมี
ศักยภาพในการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนัก
และพัฒนาเยาวชนไทยให้มีสมรรถนะที่สำคัญ
สำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียนรวมถึง
ชุมชนที่รายรอบโรงเรียนให้มีความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน

นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ริเริ่มโครงการ
ที่ได้รับการสนับสนุนจากที่ประชุมสุดยอดผู้นำ
อาเซียน-จีน ครั้งที่ 12 ณ เซอ่า หัวทิน ในปี
พ.ศ. 2554 ภายใต้การสนับสนุนจากกองทุน
อาเซียน-จีน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากอาเซียนและจีนจะได้แบ่งปันประสบการณ์ซึ่ง
กันและกัน ซึ่งในเดือนมิถุนายน 2553 ที่ผ่านมา
ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม
คณะทำงานเฉพาะกิจด้านการศึกษาอาเซียน+3
ที่จังหวัดภูเก็ต ผู้แทนสาธารณรัฐประชาชนจีน
ได้แสดงเจตจำนงที่จะผนึกความร่วมมือกับ
อาเซียนในการเปิดสอนวิชาอาเซียนศึกษาและ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งเสริมการเรียนการสอน
ภาษาจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี พร้อมทั้งแสดงความ
ประสงค์จะสนับสนุนทุนการศึกษาจำนวน 1,200
ทุน ให้แก่นักเรียนอาเซียนระหว่างปี 2552-2553

การรับมือประชาคมอาเซียนของสถาบันระดับ
อุดมศึกษา

1. การพัฒนาอาจารย์ผู้สอน สำหรับใน
ระดับอุดมศึกษาก็มีการตื่นตัวกันมากในเรื่อง
อาเซียนเป็นหนึ่งใน มหาวิทยาลัยหลายแห่งให้
ความสำคัญที่อาจารย์ผู้สอนเป็นลำดับแรก
เพราะมีแนวคิดที่ว่าอาจารย์ทุกคนควรมีความ
เข้าใจเรื่องอาเซียนเป็นหนึ่งในตรงกันและเห็นว่า
เป็นภารกิจเร่งด่วนที่ต้องช่วยกัน อาจารย์ควรมี
ส่วนร่วมแสดงมุมมอง สะท้อนความคิดเห็นต่างๆ
เกี่ยวกับการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไปสู่
ประชาคมอาเซียนในอนาคต การเรียนการสอน
จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับอาจารย์เป็น
สำคัญ ดังนั้นการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้มี
ศักยภาพพอที่จะทำให้การเรียนการสอนไปสู่
เป้าหมายที่ตั้งไว้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง
ผู้บริหารมหาวิทยาลัยหลายแห่งจึงได้กำหนด
แนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่
อาเซียนเป็นหนึ่งในดังนี้คือ

1.1 ส่งเสริมพัฒนาอาจารย์ให้ใช้ภาษา
อังกฤษอย่างต่อเนื่องและจริงจังเพื่อต่อยอดไปสู่
การเตรียมและสร้างนักศึกษาให้มีทักษะ
การสื่อสารภาษาอังกฤษที่ดีต่อไป ซึ่งกระทำได้
ในรูปแบบการส่งอาจารย์ไปศึกษาภาษาอังกฤษ
เป็นกรณีเฉพาะในต่างประเทศ อาทิ เช่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (มรส.) โดย
มหาวิทยาลัยเชื่อว่าการสร้างความก้าวหน้าใน
ความรู้ก็คือการสร้างความก้าวหน้าในการทำงาน
ซึ่งประโยชน์ก็จะตกแก่นักศึกษานั้นเอง

1.2 สนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์
จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษใน
ทุกรายวิชา และเพื่อเตรียมความพร้อมดังกล่าว
ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “Professional Staff
Development Course” เป็นระยะเวลาดังนี้

ประมาณ 5-7 วัน เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้สำหรับอาจารย์ในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา โดยหลังจากเข้ารับการอบรมแล้ว อาจารย์ผู้เข้าอบรมแต่ละคนจะสามารถสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีส่วนช่วยผลักดันหลักสูตรของสถาบันการศึกษาให้สามารถรองรับนักศึกษาชาวต่างประเทศตามบริบทของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ได้ จากแนวทางนี้จะเห็นได้ว่าคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ดำเนินการแล้วโดยบรรจุเป็นแผนงานไว้อย่างชัดเจน

1.3 อาจารย์ผู้สอนซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญในการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสังคม ต้องมีการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน แสวงหาเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายมหาวิทยาลัยจึงควรพัฒนาอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในประเด็นเหล่านี้ด้วยเพราะจะช่วยขับเคลื่อนภารกิจนี้ได้อย่างดี มหาวิทยาลัยอาจจะจัด “English Camp” โดยเชิญคณาจารย์ชาวต่างชาติมาเป็นวิทยากรในการบรรยาย ฝึกปฏิบัติ เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษแบบ Competency Based และการวางแผนการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษในการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สอน ให้อาจารย์ภาษาอังกฤษมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคใหม่ๆ ในการสอนภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง และสามารถถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ หลังจากจบการอบรมควรมีการคัดเลือกอาจารย์ที่มีความพร้อมในการเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่อาจารย์ในสาขาวิชาอื่นๆ ซึ่งจะทำให้บางวิชาหรือบางคณะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนส่วนในปีถัดไปก็สามารถจัดได้ทุกคณะตาม

เป้าหมายของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ให้สามารถสื่อสารใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนในทุกสาขาวิชาทุกคน ซึ่งในขณะนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) รัตนโกสินทร์ได้ใช้แนวทางการพัฒนาดังกล่าว

2. การพัฒนาผู้เรียน การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนนั้นก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการพัฒนาอาจารย์ผู้สอน สถาบันระดับอุดมศึกษาทุกแห่งควรตระหนักถึงความสำคัญของภาษาว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะผู้เรียนต้องมีศักยภาพด้านภาษาที่ดีพอจึงจะใช้ในการทำงานได้ มหาวิทยาลัยจึงควรมีการประกาศจุดยืนและเสนอแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ในทัศนะของผู้เขียนที่เป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษขอเสนอการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านการใช้ภาษาดังนี้คือ

2.1 มหาวิทยาลัยต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรโดยเพิ่มการเรียนภาษาอังกฤษให้มากขึ้นกว่าเดิมหรือยกระดับภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับมากขึ้น การสอนต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการสื่อสารที่ดีทั้งด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนาจนสามารถนำไปใช้ในการทำงานหรือใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง นอกจากเน้นเรื่องภาษาอังกฤษแล้วอาจารย์ผู้สอนยังต้องบูรณาการความรู้เรื่องอาเซียนสอดแทรกผ่านการสอนภาษาอังกฤษอีกด้วย บัณฑิตยุคใหม่ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารดีและทำงานข้ามวัฒนธรรมได้

2.2 มหาวิทยาลัยควรมีการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนและฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น อาทิเช่น พัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษตามสาขาที่เรียนโดยเปิดอบรมหลักสูตร

ภาษาอังกฤษเฉพาะด้านที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ เช่น Negotiating in English, English for Fashion Design เป็นต้น อาจารย์ผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในประชาคมอาเซียน

2.3 มหาวิทยาลัยควรมีการจัดสอบเพื่อวัดความรู้ทางภาษาอังกฤษโดยแบ่งเป็นระดับและกำหนดว่านักศึกษาจะต้องผ่านอย่างน้อยกี่ระดับ หรือทำการประเมินผลความรู้ทางภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอเช่น จัดโครงการทดสอบความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ การวัดระดับความรู้จะช่วยให้ นักศึกษาทราบว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับใด จะได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก

2.4 มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมแสดงความสามารถในเวทีระดับนานาชาติสำหรับนักศึกษาไทย อาทิเช่น speech contest, storytelling, multi-skills competition, English quiz เป็นต้น เพราะกิจกรรมเหล่านี้ จะช่วยให้นักศึกษามีโอกาสฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถของตน เปิดโลกทัศน์ของตนในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับสากล

2.5 เพื่อจะเข้าสู่อาเซียนอย่างมั่นใจ ทัศนคติของประเทศไทยจึงต้องรอบรู้ในภาษาสากลอย่างน้อย 2 ภาษา ได้แก่ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ในประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 1 ภาษา มหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารด้วยภาษาของเพื่อนบ้านมากขึ้น สถาบันการศึกษาจึงควรจัดภาษาเหล่านี้ไว้เป็นวิชาเลือกทั้งภาษามาเลเซียเวียดนามเพิ่มเติมจากเดิมที่มีภาษาจีน เกาหลี เยอรมัน รัสเซีย ฝรั่งเศส ยกตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัย

ธุรกิจบัณฑิตย์นอกจากจะสร้างบรรยากาศในมหาวิทยาลัยให้บุคลากร นักศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเป็นประชาคมอาเซียนแล้วยังได้จัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ศูนย์แห่งนี้ได้จัดการเรียนการสอนเฉพาะด้านเกี่ยวกับอาเซียนเน้นการสอนกฎหมายอาเซียนและเปิดสอนภาษาและให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน เช่น ภาษาอินโดนีเซีย การจัดหลักสูตรภาษาอินโดนีเซีย เป็นที่น่าสนใจเพราะอินโดนีเซียเป็นตลาดที่ใหญ่มากมีแนวโน้มว่าจะถ้ารู้ภาษานี้จะทำให้สามารถติดต่อสื่อสารทำการค้าได้เป็นอย่างดี

2.6 ควรเตรียมความพร้อมจากประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาให้กับนักศึกษา ด้วยการสนับสนุนให้นักศึกษาออกไปฝึกงานในต่างประเทศเพื่อได้รับประสบการณ์ ความรู้ และสังคมใหม่ๆ ได้ฝึกปฏิบัติในการพบปะเจรจา และปรับตัวให้เท่าทันโลกเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น

2.7 มหาวิทยาลัยควรมีการเซ็น MOU ลงนามความร่วมมือแลกเปลี่ยนทั้งนักศึกษา กับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศทั้งการศึกษาต่อการฝึกงานของนักศึกษาให้มากขึ้น ซึ่งก็จะเป็นการดีมากถ้าจะจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Preparation Centre: ACPC) เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่ภาคส่วนต่างๆ ของสังคมไทยสำหรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ดังที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตได้เปิดศูนย์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนไปแล้ว

2.8 สถาบันการศึกษาในประเทศไทย อาจร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในประเทศอาเซียนจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเผยแพร่การใช้ภาษาไทยให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น ดังเช่นที่

สถานทูตอินโดนีเซียประจำประเทศไทยได้จัดประกวดสุนทรพจน์ “The 2010 Bahasa Indonesia Speech Contest” เป็นการประกวดการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาอินโดนีเซียเพื่อสืบสานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและอินโดนีเซีย อีกทั้งประชาสัมพันธ์ภาษาและวัฒนธรรมของอินโดนีเซีย โดยมีหัวข้อสุนทรพจน์ที่ใช้ในการประกวดที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้าแข่งขันได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซียและประชาคมอาเซียนอีกด้วย หัวข้อสำหรับกล่าวสุนทรพจน์ได้แก่

1. My Experience in Indonesia
2. Indonesia and Thailand Friendship
3. I Love Indonesia
4. My Opinion about Indonesia
5. Role of Bahasa Indonesia in ASEAN
6. ASEAN Community 2015

บทสรุป

การเตรียมความพร้อมเรื่องภาษาที่จะใช้สื่อสารร่วมกันของประชาคมอาเซียนถือเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วน สถานศึกษาในทุกระดับจึงได้มีการตื่นตัวและให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ โดยการกำหนดนโยบายและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมของผู้เรียนและบุคลากร จะเห็นได้ว่าสถาบันการศึกษาหลายแห่งไม่เพียงแต่ส่งเสริมภาษาอังกฤษแต่ยังสนับสนุนให้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศภาษาที่สองหรือสามอีกด้วยเพราะภาษาเหล่านี้จะทำให้การติดต่อสื่อสารกันกับคนในประเทศในอาเซียนง่ายขึ้น อุปสรรคในการทำงานร่วมกับคนชาติอื่นน้อยลง ขณะนี้คนไทยมีเวลาเหลืออีกเพียง 4 ปีนับจากวันนี้ในการ

ฝึกฝนทักษะทางภาษาให้เป็นหนึ่งเพื่อเข้าสู่การเป็น “ประชาคมอาเซียน” อย่าลืมนึกว่าภาษาเป็นทักษะอย่างหนึ่งต้องใช้เวลาในการฝึกฝน จึงจะเกิดความชำนาญและเชี่ยวชาญ การจัดการศึกษาในวันนี้จึงเป็นตัวชี้ขนาดของประเทศไทยในวันหน้า คนไทยทุกคนควรพัฒนาตนเองเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของโลก ถ้าคนไทยมีความพร้อมและมีศักยภาพที่ดีก็จะสามารถค้าขายและทำงานกับชาติอื่นได้อย่างราบรื่น การที่คนไทยสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ก็จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). บันทึกการเดินทางอาเซียน. กรุงเทพฯ : วิวัฒนาเอ็นิเมชั่น จำกัด.
- การประกวดสุนทรพจน์ The 2010 Bahasa Indonesia Speech. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2554, จาก [Contesthttp://www.inter.chula.ac.th/inter/news/Bahasa_Indo_SpeechContest.html](http://www.inter.chula.ac.th/inter/news/Bahasa_Indo_SpeechContest.html)
- ความท้าทายและโอกาส ของไทยในประชาคมอาเซียน. (2553). FTA Watch กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน. สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2554, จาก <http://www.ftawatch.org/all/news/18988>
- เทคนิคสอนภาษาอังกฤษแบบรับอาเซียน. (2554). สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2554 จาก <http://www.smartcurve.com/>
- ปี 2558 กลุ่มประเทศอาเซียนรวมเป็นหนึ่ง. (2553). สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2553, จาก <http://acpyuarticle.blogspot.com/2010/10/2558-1.html>
- มรส.เตรียมสู่ประชาคมอาเซียน ร่างแผนพัฒนา 15 ปี-ส่งอาจารย์เรียนภาษา. (2553). ประชาชาติธุรกิจ. ปีที่ 34 ฉบับที่ 4257 (วันที่ 28 ตุลาคม).
- ม.ธุรกิจฯ เตรียมสร้างความพร้อมรับมืออาเซียน. (2554). สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2554, จาก <http://www.dpu.ac.th/2011/news.php?id=4234>
- สำนักงาน กศน. (2553). เรียนรู้ไปกับ ASEAN. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2554, จาก http://www.nfe.go.th/joomla2/index.php?option=com_content&view=article&id=8560:-asean&catid=96:11